

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра епізоотології та паразитології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
епізоотології та паразитології
“ 1 ” _____ 2020 р.

 Кассіч В.Ю.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(СИЛАБУС)

ПІ.08 Епізоотологія

Спеціальність 211 "Ветеринарна медицина"

Освітня програма «Ветеринарна медицина»

Факультет ветеринарної медицини

2020- 2021 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Епізоотологія» для студентів
За спеціальністю 211 "Ветеринарна медицина"

Розробник: к.вет.наук, доцент Ребенко Г.І.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри епізоотології та паразитології.
Протокол № 15 від "1" 06 2020 року

Завідувач кафедри (Кассіч В.Ю.)

Погоджено:

Гарант освітньої програми Л.Г. Улько

Декан факультету ветеринарної медицини О.Л. Нечипоренко

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації ()

Зареєстровано в електронній базі: дата: 0307 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни			
		денна форма навчання			
Кількість кредитів – 5	Галузь знань: 21 –Ветеринарна медицина	Нормативна			
Модулів – 2/1	Спеціальність : 211 ветеринарна медицина			Рік підготовки: 2020-2021	
Змістових модулів – 7/9				Курс 3 ст	
Загальна кількість годин – 60/90				Семестр	
		5-й	6-й		
		Лекції			
		14	10		
		Практичні, семінарські			
		-			
		Лабораторні			
		16	10		
		Самостійна робота			
		30	70		
		Індивідуальні завдання:			
		Вид контролю: Підсумковий контроль –			
		залік	іспит		
Тижневих годин 5 семестр: аудиторних – 2, самостійної роботи студента – 2	Освітній ступінь: бакалавр				
Тижневих годин 6 семестр: аудиторних – 2, самостійної роботи студента – 7					

Загалом по дисципліні за два семестри: Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи для денної форми навчання становить: 33% до 67%

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування системи спеціальних теоретичних знань щодо об'єктивних закономірностей процесів виникнення, розвитку, поширення і згасання інфекційних хвороб тварин та основ ветеринарної санітарії

Завдання - набуття програмних результатів навчання, які полягають у:

1. Здатності відтворювати професійну термінологію.
2. Здатності проводити клінічні, лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження з урахуванням правил асептики, антисептики, та економічної ефективності.
3. Здатності користуватися спеціальними інструментами, пристроями, приладами, лабораторним обладнанням для оцінки стану організму тварин та здійснення необхідних маніпуляцій.
4. Інтерпретація результатів лабораторних досліджень з метою формулювання висновків та встановлення діагнозу.
5. Здатність призначати хворим тваринам ефективне лікування, використовуючи специфічні препарати та засоби при хворобах різної етіології.
6. Здатність запобігати виникненню захворювань, здійснювати профілактично-оздоровчі заходи, надавати рекомендації щодо безпечного санітарно-обумовленого утримання тварин.
7. Навичках проведення просвітницької роботи

В результаті вивчення навчальної дисципліни

студенти повинні знати :

Модуль 1:

- Методи та завдання та основні терміни, що застосовуються в епізоотології. Економічні збитки від заразних захворювань.
- Епізоотичну ситуацію в Україні.
- Правила техніки безпеки при роботі з заразнокворими тваринами.
- Форми інфекції, їх епізоотологічне значення. Клінічні форми та динаміку прояву інфекційної хвороби
- Біологію імунної відповіді на введення вакцин та сироваток, природну резистентність, імунологічну реактивність та імунітет
- Правила відбору, пересилання та прийому патологічного й іншого матеріалів на дослідження, а також суть роботи окремих відділів лабораторії.
- Суть епізоотичного процесу. Закономірність розвитку епізоотичного процесу, Закони і категорії епізоотології. Види епізоотичних вогнищ. Вчення про природну вогнищевість.
- Принципи призначення лікування для інфекційно хворих тварин. Основні групи засобів специфічної терапії.
- Принципи підбору дезінфектантів, характеристики засобів фізичної та хімічної дезінфекції, основні вимоги до дезречовин, а також техніку для проведення дезінфекції
- Організацію проведення дезінфекції на різних об'єктах тваринництва, способи знезараження різних об'єктів
- Принципи проведення дезінсекції і дезакаризації на різних об'єктах тваринництва та засоби, які з цією метою використовуються.
- Правила проведення дератизації на різних об'єктах тваринництва, види дератизації та засоби, які з цією метою використовуються.

Модуль 2:

- протиепізоотичні та ветеринарно-санітарні заходи при виникненні сибірки, туберкульозу, бруцельозу, лептоспірозу, сказу, хвороби Ауескі, пастерельозу, ящуру, віспи,

везикулярного стоматиту, злоякісного набряку, правцю, ботулізму, некробактеріозу, лістеріозу, туляремії, псевдотуберкульозу, хламідіозу, мікоплазмозу, рикетсіозів, дерматомикозу, мікотоксикозів.

- методи діагностики, лікування та оздоровчих заходів при зазначених вірусних і бактеріальних хворобах тварин

Модуль 3:

- методи діагностики, лікування та ліквідації вірусних, бактеріальних, грибкових (в тому числі висококонтагіозних та екзотичних) хвороб жуйних тварин,
- методи діагностики, лікування та ліквідації вірусних, бактеріальних, грибкових хвороб коней, свиней та інших продуктивних організмів.
- принципи проведення ветеринарно-санітарних та оздоровчих заходів, які сприяють ефективному веденню тваринництва
- особливості діагностики, лікування та ліквідації вірусних, бактеріальних, грибкових хвороб свиней та молодняку сільськогосподарських тварин, а також інших продуктивних організмів.,
- принципи підтримання ветеринарно-санітарного стану ферм по вирощуванню молодняку
- принципи проведення профілактичних протиепізоотичних ветеринарно-санітарних та оздоровчих заходів у свинарстві, птахівництві, рибництві, на звірофермах та пасіках

Студенти повинні вміти:

Модуль 1:

- Облаштувати ізолятор для хворих тварин.
- Проводити діагностику інфекційних хвороб, використовуючи комплексний метод діагностики.
- Організувати і провести відбір проб крові для гематологічних та серологічних досліджень.
- Проводити алергічну діагностичну пробу різними способами на різних видах тварин та оцінювати алергічні реакції;
- Проводити щеплення тварин, оформляти документацію на проведену імунізацію
- визначати доцільності застосування того чи іншого біопрепарату,
- складати схему лікування та робити обґрунтування обраних терапевтичних засобів
- визначати концентрацію дезінфікуючої речовини за активної речовини,
- виконувати розрахунки необхідної кількості дезінфектантів для проведення різного виду дезобробок різних об'єктів тваринництва.
- організувати проведення дезінфекції
- проводити відбір проб для бактеріологічного контролю якості дезінфекції
- складати акт на проведені дезінфекцію, дезінсекцію, дератизацію

Модуль 2:

- проводити діагностику інфекційних захворювань тварин, спільних для кількох видів тварин, відбирати та надсилати матеріал для дослідження в лабораторію,
- проводити диференційну діагностику;
- планувати заходи з недопущення виникнення хвороб;
- проводити заходи лікування і профілактики в господарстві з використанням терапевтичних та профілактичних засобів.

Модуль 3:

- проводити епізоотологічну та клінічну діагностику інфекційних захворювань жуйних
- диференціювати інфекційні захворювання жуйних;
- виявляти патологоанатомічні зміни на розтині, відбирати та направляти матеріал для дослідження до лабораторії ветеринарної медицини;

- розробляти схеми лікування і профілактичних заходів в господарстві
- проводити заходи по недопущенню виникнення висококонтagioзних і екзотичних хвороб тварин в Україні.
- розробляти схеми лікування і профілактичних заходів в господарстві
- діагностувати та диференціювати хвороби, що реєструють у молодняку тварин
- відбирати та направляти матеріал для дослідження до лабораторії ветеринарної медицини;
- профілакувати або проводити лікування інфекційних захворювань молодняку
- розробляти і впроваджувати заходи по недопущенню в Україні виникнення небезпечних хвороб свиней та інших продуктивних тварин, птиці, риб та бджіл
- розробляти плани профілактичних ветеринарно-санітарних заходів на свинофермах, птахофабриках, звірогосподарствах пасіках та рибгоспах.

2. Програма навчальної дисципліни

(згідно навчальної програми з епізоотології, затвердженої Вченою радою СНАУ, 2019 р.)

Модуль 1 Загальна епізоотологія

Змістовий модуль 1. Введення в епізоотологію

Тема 1. Вступ

Епізоотологія як наука. Предмет та завдання епізоотології. Історія розвитку епізоотології та її досягнення. Методи діагностики інфекційних хвороб в епізоотології. Епізоотична ситуація в Україні. Охорона людей від захворювань, збудників зоонозів.

Тема 2 Інфекція та інфекційна хвороба. Види інфекції.

Поняття інфекції. Інфекційний процес. Інфекційна хвороба. Стадійність інфекційного процесу. Форми прояву інфекційної хвороби. Взаємовідносини макро- і мікроорганізмів. Форми і види інфекції. Особливості патогенного впливу вірусів. Трансмисивні генетичні фактори патогенності. Природа і нозологія незвичайних (неканонічних) патогенів.

Тема 3 Біологія імунної відповіді Імунологічна толерантність. Реакції гіперчутливості. Імунна відповідь. Імунологічна пам'ять. Фази розвитку поствакцинального імунітету. Основи антибактеріального імунітету. Основи антивірусного імунітету. Імунітет за мікозів. Імунодефіцити та їх класифікація. Імунотропні препарати.

Змістовий модуль 2. Епізоотичний процес

Тема 4. Епізоотичний процес і його рушійні сили

Епізоотичний процес. Епізоотичний ланцюг (джерело збудника інфекції, механізм передачі і поширення збудника, сприйнятливі тварини). Класичний і факторний епізоотичний процес. Типи епізоотичного ланцюга. Шляхи передачі патогенних мікроорганізмів. Індекс-випадок. Індекс-пацієнт. Векторне розповсюдження, пряма передача, передача патогенів через сапрофітну фазу. Контagioзність інфекційних хвороб. Індекс епізоотичної контagioзності. Закономірності розвитку епізоотичного процесу і стадійність епізоотій. Вірулентність збудників інфекційних хвороб. Форми прояву епізоотичного процесу: спорадичний випадок, ензоотія, епізоотія і панзоотія. Динаміка епізоотій: міжепізоотична, передепізоотична, розвитку епізоотії, максимального підйому епізоотії, згасання епізоотії, постепізоотична.

Тема 5. Епізоотичний та природний осередок інфекційних захворювань

Епізоотичний осередок (вогнище). Неблагополучний пункт та загрозна зона. Випадок і спалах інфекційної хвороби. Види епізоотичних вогнищ. Розподіл на зони і регіоналізація відповідно до стандартів МЕБ. Вчення про природний осередок інфекційних хвороб. Структура природного осередку інфекційної хвороби. Сучасний етап вивчення природноосередкових інфекцій. Сапронози - типові представники природноосередкових інфекційних захворювань. Феномен некультивованих форм мікроорганізмів в епізоотології та природному осередку зокрема.

Тема 6. Основи епізоотологічного аналізу. Методика вивчення епізоотичної ситуації в районі, області, державі

Епізоотологічне обстеження і експеримент як емпіричне підґрунтя для розробки і перевірки теоретичних концепцій сутності епізоотичного процесу. Профілактичні, протиепізоотичні та прогностичні заходи. Показники ефективності контролю прояву епізоотичного процесу. Рівень вакцинації (обробки) (РВ). Коефіцієнти зниження інтенсивності прояву епізоотичного процесу (КЗІ). Коефіцієнти зниження екстенсивності прояву епізоотичного процесу (КЗЕ). Оцінювання протиепізоотичної ефективності препаратів (вакцин). Коефіцієнт еквівалентності (КЕ). Оцінювання профілактичної ефективності препарату. Коефіцієнт попередження захворюваності (КПЗ). Коефіцієнт попередження розповсюдженості (КПР).

Тема 7. Закони і категорії епізоотології

Закони епізоотології. Сучасне розуміння законів епізоотології. Основні групи категорій, що відображають закони епізоотології.

Змістовий модуль 3. Профілактика та ліквідація інфекційних хвороб.

Тема 8. Профілактика інфекційних хвороб

Протиепізоотичні заходи. Загальна профілактика. Ветеринарно-санітарний нагляд. Специфічна профілактика. Засоби імунопрофілактики. Організація і проведення обробок тварин біопрепаратами. Принципи отримання та застосування імунобіологічних препаратів: вакцин, сироваток, імуноглобулінів, алергенів, діагностикумів, інтерферону, пробіотиків, біостимуляторів тощо. Профілактичні щеплення проти найпоширеніших інфекційних захворювань (сибірки, сказу, трихофітії, ін.)

Тема 9. Явища популяційного рівня в епізоотології

Вакцинозалежність. Протиепізоотичування. Імунологічний аналіз в епізоотології. Популяційний імунітет і імунний фон. Епізоотологічна діагностика і аналітична епізоотологія. Епізоотологія незаразних хвороб. Молекулярна епізоотологія. Сучасні форми епізоотичної роботи. Епізоотологічний моніторинг, нагляд, контроль. Керовані інфекції.

Тема 10. Ліквідація інфекційних хвороб та оздоровчі заходи

Ліквідація інфекційних хвороб та система оздоровчих заходів в епізоотичному осередку. Державні надзвичайні протиепізоотичні комісії. Епізоотологічне обстеження. Організація масових досліджень тварин. Заходи щодо джерела збудника інфекції. Особливості діагностики інфекційних захворювань в епізоотології. Семіотика (синдроми і симптоматика) в інфекційній патології. Епізоотологічний аналіз. Інтерпретація і реалізація результатів. Диференційна діагностика. Організаційно-правове підґрунтя інфекційної діагностики. Лабораторна діагностика в епізоотології. Відбір та пересилання патологічного матеріалу для лабораторних досліджень. Відбір крові для серологічних досліджень. Порядок оформлення і відправлення супровідних документів до матеріалу, що надсилають для дослідження. Карантин і обмежувальні заходи в системі протиепізоотичних заходів. Інфекційні клініки та ізолятори.

Тема 11. Терапія і лікувально-профілактичні заходи в разі інфекційних хвороб

Організація лікування тварин. Використання сироваток та гаммаглобулінів. Антибіотикотерапія. Хіміотерапія. Мікроби-антагоністи. Неспецифічна терапія. Протеїнотерапія. Симптоматична терапія. Премікси.

Змістовий модуль 4. Ветеринарно-санітарні заходи та глобальний захист від інфекційних хвороб.

Тема 12. Ветеринарна санітарія

Ветеринарна санітарія Види та методи дезінфекції. Дезінфекція різних об'єктів тваринництва. Групи дезінфікуючих речовин, механізми їх дії, представники. Детергенти. Контроль якості дезінфекції. Машини і установки для дезінфекції. Гризуни як переносники, резервуар та джерело збудника інфекції. Профілактика та методи боротьби з гризунами. Особливості дератизації окремих об'єктів. Визначення щільності заселення приміщень гризунами та розрахунок потреби в дератизаційних речовинах. Організація та проведення дератизації. Епізоотологічне значення кровосисних комах у розповсюдженні збудників інфекційних захворювань і боротьба з ними. Біологічні відходи. Знезаражування трупів тварин. Утилізація біовідходів на утильзаводах та утильустановках. Біотермічні ями. Скотомогильники. Спалювання трупів. Зберігання і знезараження гною.

Тема 13. Протиєпізоотичні заходи у господарствах промислового типу

Протиєпізоотичні заходи у господарствах промислового типу. Ветеринарні вимоги та протиєпізоотичні заходи щодо захисту комплексів від занесення збудників інфекційних хвороб, їх поширення у господарстві. Особливості епізоотичного процесу в комплексах і загальна профілактика. Специфічна профілактика інфекційних хвороб у господарствах промислового типу. Метапрофілактика в інтенсивному тваринництві.

Тема 14. Заразні хвороби диких тварин

Епізоотична ситуація щодо заразних хвороб диких тварин у світі. Сучасні методи боротьби і профілактики із заразними хворобами диких тварин. Збереження благополуччя щодо заразних хвороб диких тварин і птиці в Україні.

Емерджентні інфекції. Екзотичні інфекції. Емерджентні інфекції тварин в Україні наприкінці ХХ століття. Епізоотична ситуація в світі щодо емерджентних та екзотичних інфекційних захворювань.

Тема 15. Ветеринарні аспекти охорони здоров'я

Етіологічна систематика зоонозів. Епідеміологічна систематика груп ризику під час зоонозів. Зоонози за міських умов. Розвиток сучасної концепції ветеринарної охорони здоров'я в місті. Проблеми освіти і спеціалізації

Тема 16. Схеми вивчення інфекційних захворювань***Модуль 2 Інфекційні хвороби, спільні для декількох видів тварин*****Змістовий модуль 5. Бактеріальні хвороби, спільні для декількох видів тварин****Тема 17. Інфекційні хвороби с септичним перебігом**

Сибірка, пастерельоз

Тема 18. Інфекційні хвороби тварин, спричинені патогенними анаеробами

Правець, злоякісний набряк (газовий набряк), некробактеріоз, ботулізм,

Тема 19. Інфекційні хвороби с хронічним перебігом

Туберкульоз, бруцельоз,

Тема 20. Бактеріальні природно-вогнищеві інфекції

Лептоспіроз, лістеріоз, кампілобактеріоз, псевдотуберкульоз туляремія,

Змістовий модуль 6. Інфекційні хвороби, спільні для декількох видів тварин, спричинені внутрішньоклітинними паразитами.**Тема 21. Вірусні природно-вогнищеві інфекції**

Хвороба Ауескі, сказ, арбовірусні інфекції, рикетсіози (Ку-лихоманка (квінслендська), інфекційний (рикетсіозний) кератокон'юнктивіт), гідроперикардит інфекційний (коудріоз)

Тема 22. Висококонтагіозні хвороби

Ящур, везикулярний стоматит, віспа,

Тема 23. Хронічні та латентні інфекції

Лейкози, хламідіози, мікоплазмози

Змістовий модуль 7. Інфекційні хвороби, спільні для декількох видів тварин, спричинені патогенними грибами та їх токсинами.**Тема 24. Мікози та мікотоксикози**

Дерматомикози, меліоїдоз, актиномікоз, мікотоксикози

Модуль 3 Інфекційні хвороби за видами тварин**Змістовий модуль 8. Інфекційні хвороби великої рогатої худоби**

Тема 25. Емфізематозний карбункул (емкар), паратуберкульоз, злоякісна катаральна лихоманка, інфекційний ринотрахеїт, парагрип, ротавірусна інфекція великої рогатої худоби, вірусна діарея, губчаста енцефалопатія великої рогатої худоби, інфекційна катаральна лихоманка (блутанг), контагіозна плевропневмонія, чума великої рогатої худоби, маміліт великої рогатої худоби, ефемерна лихоманка великої рогатої худоби, бацилярна гемоглобінурія великої рогатої худоби, геморагічний гастроентерит (хвороба Найробі), буньявірусна інфекція великої рогатої худоби (хвороба Акабане), лихоманка долини Рифт, епізоотична геморагічна хвороба оленів, орбовірусна інфекція великої рогатої худоби (хвороба Ібаракі).

Змістовий модуль 9. Інфекційні хвороби дрібної рогатої худоби

Тема 26. Інфекційний некротичний гепатит, бразот, інфекційна ентеротоксемія овець, ензоотичний (хламідійний) аборт овець, копитна гниль, ектима овець та кіз, інфекційний епідидиміт, інфекційна агалактія овець та кіз, інфекційна катаральна лихоманка овець, інфекційна плевропневмонія кіз, скрепі, вісна-маєді, легеневий аденоматоз овець, артрит-енцефаліт кіз

Змістовий модуль 10. Інфекційні хвороби свиней

Тема 27. Екзотичні та емерджентні інфекції свиней. Класична чума, африканська чума, везикулярна хвороба, везикулярна екзантема, хвороба Ніпах, енцефаломієліт свиней (блювальна хвороба поросят), синдром "блакитне око" свиней.

Тема 28. Бактеріальні інфекції свиней.

бешиха, інфекційний атрофічний риніт, дизентерія, гемофільозний полісерозит, гемофільозна (актинобацильозна) плевропневмонія

Тема 29. Вірусні інфекції свиней. трансмісивний гастроентерит, грип, ензоотична бронхопневмонія, ензоотичний енцефаломієліт (хвороба Тешена), хламідіоз свиней, респіраторний і репродуктивний синдром свиней (сине вухо), парвовірусна інфекція

Змістовий модуль 11. Інфекційні хвороби коней

Тема 30. Мит, сап, епізоотичний лімфангіт, ринопневмонія. Інфекційна анемія, африканська чума, морбілівірусна інфекція коней, енцефаломієліти коней (західноамериканський, східноамериканський, венесуельський, японський), вірусний артеріт коней.

Змістовий модуль 12. Факторні інфекції молодняка

Тема 31. Факторні інфекції молодняка. Сальмонельоз, ешерихіози (колібактеріоз і коліентеротоксемія), стрептококози, стафілококози, анаеробна дизентерія, адено-, корона-, парво- і риновірусна інфекції.

Змістовий модуль 13. Хвороби собак, котів і хутрових звірів

Тема 32. Хвороби собак та котів

Чума, сальмонельоз, стрептококоз, інфекційний гепатит, парвовірусний ентерит собак, парагрип собак, коронавірусна інфекція собак, лейкоз котів, панлейкопенія котів, ринотрахеїт котів, імунодефіцит котів.

Тема 32. Хвороби хутрових звірів

алеутська хвороба норок, псевдомоноз норок, вірусний ентерит норок, міксоматоз, вірусна геморагічна хвороба кролів, трансмісивна енцефалопатія норок.

Змістовий модуль 14. Хвороби птахів

Тема 33. Інфекційні хвороби курячих. Пулороз, віспа, грип, ньюкаслська хвороба, лейкози, хвороба Марека, інфекційний ларинготрахеїт, респіраторний мікоплазмоз, орнітоз, синдром зниження несучості, інфекційний бронхіт, інфекційний бурсит курей (хвороба Гамборо), енцефаломієліт птиці, інфекційна анемія курчат.

Тема 34. Інфекційні хвороби водоплавних. сальмонельоз, вірусний гепатит каченят, вірусний синусит каченят, ентерит гусенят, чума качок, , нейсеріоз (гонорея) птиці.

Змістовий модуль 15. Хвороби риб

Тема 35. Інфекційні хвороби риб. Краснуха коропів, запалення плавального міхура, весняна віремія коропів, вірусна геморагічна септицемія форелі, фурункульоз лососевих, бранхіомікоз коропів.

Змістовий модуль 16. Хвороби бджіл

Тема 36. Інфекційні хвороби бджіл. Американський гнилець, європейський гнилець, парагнилець, септицемія, сальмонельоз, колібактеріоз, мішечкуватий розплід, гострий та хронічний вірусні паралічі, філаметовіроз, аспергільоз, аскофероз, меланоз.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		го	л	п	лаб	ін д		с.р.	го	л	п	лаб
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Загальна епізоотологія												
Змістовий модуль 1. Введення в епізоотологію												
Тема 1. Вступ	1,5	0,5		0,5								
Тема 2 Інфекція та інфекційна хвороба	2,5	0,5		0,5		1						
Тема 3 Види інфекції	1,25	0,25		0,5								
Тема 4 Рівні вивчення імунітету	1,5	0,5		0,5		1						
Тема 5 Біологія імунної відповіді	2,25	0,25		0,5		1						
Разом за змістовим модулем 1	10	2		2,5		3						
Змістовий модуль 2. Епізоотичний процес												
Тема 6. Епізоотичний процес і його рушійні сили	2,5	0,5		0,5		1						
Тема 7. Епізоотичний та природний осередок інфекційних захворювань	1,5	0,5				1						
Тема 8. Основи епізоотологічного аналізу.	3,5	0,5		0,5		1						
Тема 9. Закони і категорії епізоотології	1,5	0,5				1						
Разом за змістовим модулем 2	9	2		1		4						
Змістовий модуль 3. Профілактика та ліквідація інфекційних хвороб.												
Тема 10. Профілактика інфекційних хвороб	3,5	0,5		2		1						
Тема 11. Явища популяційного рівня в епізоотології	1,5	0,5				1						
Тема 12. Ліквідація інфекційних хвороб та оздоровчі заходи	3,5	0,5		2		1						
Тема 13. Терапія і лікувально-профілактичні заходи в разі інфекційних хвороб	0,5	0,5										
Разом за змістовим модулем 3	9	2		4		3						
Змістовий модуль 4. Ветеринарно-санітарні заходи та глобальний захист від інфекційних хвороб.												
Тема 14. Вет. санітарія	11,5	1,5		2		2						
Тема 15. Протиепізоотичні	3,5	0,5		0,5		1						

заходи у господарствах промислового типу													
Тема 16. Еволюція, номенклатура і класифікація інфекційних хвороб	1,2 5	0,25				1							
Тема 17. Заразні хвороби диких тварин, емерджентні та екзотичні інфекції	1,1	0,1				1							
Тема 18. Ветеринарні аспекти охорони здоров'я	1,1	0,1				1							
Тема 19. Схема вивчення інфекційних захворювань	0,05	0,05											
Разом за змістовим модулем 4	18	2		2,5		6							
Усього годин по модулю 1	53	18		10		13							
Модуль 2. Хвороби, спільні для декількох видів тварин													
Змістовий модуль 5. Бактеріальні хвороби, спільні для декількох видів тварин													
Тема 20. Інфекційні хвороби с септичним перебігом	3,5	0,5		0,5		1							
Тема 21. Інфекційні хвороби тварин, спричинені патогенними анаеробами	3,5	0,5		0,5		1							
Тема 22. Інфекційні хвороби с хронічним перебігом	3,5	0,5		1		1							
Тема 23. Бактеріальні природно-вогнищеві інфекції	3,5	0,5		0,5		1							
Разом за змістовим модулем 3	14	2		2,5		4							
Змістовий модуль 6. Інфекційні хвороби, спільні для декількох видів тварин, спричинені внутрішньоклітинними паразитами.													
Тема 24. Вірусні природно-вогнищеві інфекції	3,5	0,5		0,5		1							
Тема 25. Висококонтагіозні хвороби	3,5	0,5		0,5		1							
Тема 26. Хронічні та латентні інфекції	4,5	0,5		0,5		2							
Разом за змістовим модулем 6	11,5	1,5		1,5		4							
Змістовий модуль 7. Інфекційні хвороби, спільні для декількох видів тварин, спричинені патогенними грибами та їх токсинами.													
Тема 27. Мікози та мікотоксикози	4,5	0,5		2		2							
Разом за змістовим модулем 7	4,5	0,5		2		2							
Усього годин по модулю 2	30	4		16		10							
Усього за семестр	60	14		16		30							

Модуль 3 Інфекційні хвороби за видами тварин											
Змістовий модуль 8. Інфекційні хвороби великої рогатої худоби											
Тема 28. Інфекційні хвороби ВРХ	12,5	0,5		2		10					
Разом за змістовим модулем 8	12,5	0,5		2		10					
Змістовий модуль 9. Інфекційні хвороби дрібної рогатої худоби											
Тема 29. Інфекційні хвороби овець і кіз	9,5	0,5		1		8					
Разом за змістовим модулем 9	9,5	0,5		1		8					
Змістовий модуль 10. Інфекційні хвороби свиней											
Тема 30. Керовані інфекції свиней.	6	1				5					
Тема 31. Екзотичні та емерджентні інфекції свиней.	7	1		1		5					
Разом за змістовим модулем 10	13	2		1		10					
Змістовий модуль 11. Інфекційні хвороби коней											
Тема 33. Інфекційні хвороби коней	10	1		1		8					
Разом за змістовим модулем 11	10	1		1		8					
Змістовий модуль 12. Факторні інфекції молодняка											
Тема 34. Факторні інфекції молодняка.	9,5	0,5		1		8					
Разом за змістовим модулем 12	9,5	0,5		1		8					
Змістовий модуль 13. Хвороби собак, котів і хутрових звірів											
Тема 35. Хвороби собак та котів	5,3	0,3				5					
Тема 36. Хвороби хутрових звірів.	6,2	0,2		1		5					
Разом за змістовим модулем 13	11,5	0,5		1		10					
Змістовий модуль 14. Хвороби птахів											
Тема 37. Інфекційні хвороби курячих.	5,9	0,4		0,5		5					
Тема 38. Інфекційні хвороби водоплавних.	5,9	0,4		0,5		5					
Разом за змістовим модулем 14	11,8	0,8		1		10					
Змістовий модуль 15. Хвороби риб											
Тема 39. Інфекційні хвороби риб.	3,8	0,3		0,5		3					

Разом за змістовим модулем 15	3,8	0,3		0,5		3						
Змістовий модуль 16. Хвороби бджіл												
Тема 40. Інфекційні хвороби бджіл.	3,8	0,3		0,5		3						
Разом за змістовим модулем 16	3,8	0,3		0,5		3						
Всього годин	90	10		10		70						

4. Теми та план лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1 Загальна епізоотологія		
1	Лекція 1: Введення. Інфекція та імунітет. План: 1. Вступ 2. Інфекція та інфекційна хвороба 3. Види інфекції 4. Рівні вивчення імунітету 5. Біологія імунної відповіді	2
2	Лекція 2 Епізоотичний процес. Закони і категорії епізоотології План: 1. Епізоотичний процес і його рушійні сили. 2. Епізоотичний та природний осередок інфекційних захворювань 3. Основи епізоотологічного аналізу. Методика вивчення епізоотичної ситуації в районі, області, державі 4. Закони епізоотології. 5. Явища популяційного рівня в епізоотології. 6. Еволюція інфекційних хвороб 7. Номенклатура і класифікація інфекційних хвороб	2
3	Лекція 3: Протиепізоотичні заходи. План: 1. Профілактика інфекційних хвороб Загальна профілактика. Специфічна профілактика. 2. Ліквідація інфекційних хвороб та оздоровчі заходи 3. Терапія і лікувально-профілактичні заходи в разі інфекційних хвороб	2
4	Лекція 4: Ветеринарна санітарія. План: 1. Сутність ветеринарної санітарії, її значення у протиепізоотичній роботі. 2. Дезінфекція. 3. Дезінсекція. 4. Дератизація. 5. Біовідходи і їх знезараження. 6. Заразні хвороби диких тварин 7. Емерджентні та екзотичні інфекції 8. Ветеринарні аспекти охорони здоров'я	2
Модуль 2. Інфекційні хвороби, спільні для декількох видів тварин		

5	<p>Лекція 5 Бактеріальні інфекції</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інфекційні хвороби с септичним перебігом (сибірка, пастерельоз) 2. Інфекційні хвороби тварин, спричинені патогенними анаеробами (правець, зляжкісний набряк (газовий набряк), некробактеріоз, ботулізм) 3. Інфекційні хвороби с хронічним перебігом (туберкульоз, бруцельоз) 4. Бактеріальні природно-вогнищеві інфекції (лептоспіроз, лістеріоз, кампілобактеріоз, псевдотуберкульоз туляремія) 	2
6	<p>Лекція 6 Вірусні інфекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вірусні природно-вогнищеві інфекції (Хвороба Ауескі, сказ, арбовірусні інфекції, рикетсіози (Ку-лихоманка (квінслендська), інфекційний (рикетсіозний) кератокон'юнктивіт), гідроперикардит інфекційний (коудріоз) 2. Висококонтагіозні хвороби (ящур, везикулярний стоматит, віспа) 3. Хронічні та латентні інфекції (лейкози, хламідіози, мікоплазмози) 	2
7	<p>Лекція 7 Мікози та мікотоксикози</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дерматомикози, 2. системні мікози, 3. мікотоксикози 	2
Разом за семестр		14
Модуль 3 Інфекційні хвороби за видами тварин		
8	<p>Тема: Інфекційні хвороби жуйних</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інфекційні хвороби ВРХ: Емфізематозний карбункул (емкар), паратуберкульоз, зляжкісна катаральна лихоманка, інфекційний ринотрахеїт, парагрип, ротавірусна інфекція великої рогатої худоби, вірусна діарея, губчаста енцефалопатія великої рогатої худоби, контагіозна плевропневмонія, чума великої рогатої худоби, маміліт великої рогатої худоби, ефемерна лихоманка великої рогатої худоби, бацилярна гемоглобінурія великої рогатої худоби, геморагічний гастроентерит (хвороба Найробі), буньявірусна інфекція великої рогатої худоби (хвороба Акабане), лихоманка долини Рифт, епізоотична геморагічна хвороба оленів, орбовірусна інфекція великої рогатої худоби (хвороба Ібаракі). 2. Інфекційні хвороби ДРХ: інфекційна катаральна лихоманка (блутанг), інфекційний некротичний гепатит, браздот, інфекційна ентеротоксемія овець, ензоотичний (хламідійний) аборт овець, копитна гниль, ектима овець та кіз, інфекційний епідидиміт, інфекційна агалактія овець та кіз, інфекційна катаральна лихоманка овець, інфекційна плевропневмонія кіз, скрепі, вісна-маеді, легеневий аденоматоз овець, артрит-енцефаліт кіз 	2

9	<p>Тема : Інфекційні хвороби свиней</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класична чума свиней 2. Африканська чума свиней 3. Везикулярна хвороба, 4. Везикулярна екзантема 5. бешиха свиней, 6. інфекційний атрофічний риніт, 7. гемофільозний полісерозит, 8. актинобацильозна плевропневмонія 9. набрякова хвороба 10. дизентерія 11. ензоотична пневмонія 12. грип, 13. трансмісивний гастроентерит свиней, 14. ензоотичний енцефаломієліт свиней (хвороба Тешена), 15. хламідіоз свиней, 16. респіраторний і репродуктивний синдром свиней (сине вухо), 17. парвовірусна інфекція свиней 18. цирковірусна хвороба свиней 	2
10	<p>Тема: Інфекційні хвороби коней</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мит, сап, епізоотичний лімфангіт, ринопневмонія. Інфекційна анемія, африканська чума, морбілівірусна інфекція коней, енцефаломієліти коней (західноамериканський, східноамериканський, венесуельський, японський), вірусний артеріт коней. 	2
11	<p>Тема: Інфекційні хвороби молодняку, собак, котів і хутрових звірів</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Патогенні чинники, що зумовлюють виникнення факторних хвороб. 2. Заходи по запобіганню захворювань молодняку 3. Інфекційні хвороби собак 4. Інфекційні хвороби котів 5. Інфекційні хвороби хутрових звірів. 	2
12	<p>Тема: Інфекційні хвороби птиці риб і бджіл в Україні</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інфекційні хвороби курячих. 2. Інфекційні хвороби водоплавної птиці. 3. Інфекційні хвороби бджіл. 4. Інфекційні хвороби риб. 	2
	За семестр	10

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ознайомлення із заходами особистої профілактики та охорона людей від зоонозних хвороб. Організація та проведення алергічних діагностичних проб у тварин. Організація і проведення	2

	масового взяття крові для серологічних досліджень.	
2	Ознайомлення з лабораторними методами діагностики. Епізоотологічне обстеження та складання акту. Основи статистичної обробки в епізоотології.	2
3	Організація та планування профілактичних протиепізоотичних заходів. Організація та документальне оформлення карантинних та обмежувальних заходів.	2
4	Вивчення різних способів знешкодження трупів і відходів тваринництва.	2
5	Дезінфекція, дератизація і дезінсекція в комплексі протиепізоотичних заходів	2
Модуль 2: Інфекційні хвороби, спільні для декількох видів тварин		
6	Бактеріальні інфекції тварин	2
7	Вірусні інфекції тварин	2
8	Мікози та мікотоксикози.	2
Разом за семестр		16
Модуль 3 Інфекційні хвороби за видами тварин		
9	Заходи запобігання виникненню в Україні емерджентних хвороб великої рогатої худоби.	2
10	Розгляд ситуацій з діагностики та організація заходів боротьби з з інфекційними хворобами дрібних жуйних та з інфекційними хворобами молодняку.	2
11	Розгляд конкретних ситуацій з діагностики та організація заходів боротьби з карантинними інфекційними хворобами свиней.	2
12	Розгляд конкретних ситуацій з діагностики та організація заходів боротьби з з інфекційними хворобами коней.	2
13	Хвороби собак, котів та хутрових звірів, сільськогосподарської птиці, риб та бджіл	2
Разом за семестр		10

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1		
1	<p>Тема 1: Вступ Охорона людей від захворювань, збудників зоонозів. Методологічні основи побудови курсу епізоотології.</p> <p>Тема 2: Інфекція та інфекційна хвороба Особливості патогенного впливу вірусів. Типи взаємодії збудників з епітелієм слизової кишкової. Трансмисивні генетичні фактори патогенності. Природа і нозологія незвичайних (неканонічних) патогенів.</p> <p>Тема 3: Види інфекції. Розповсюдження патогенних мікробів в організмі тварин. Стадійність інфекційного процесу. Форми прояву інфекційної хвороби.</p> <p>Тема 5 Біологія імунної відповіді Імунна відповідь. Клітинна імунна відповідь. Гуморальна імунна відповідь. Гістологічна картина утворення активних</p>	3

	<p>антитілопродуцентів. Стадії розвитку імунної відповіді. Стадія індукції. Процесинг і презентація антигену. Стадія імунорегуляції. Ефекторна стадія. Імунологічна пам'ять. Фази розвитку поствакцинального імунітету. Основи антибактеріального імунітету. Основи антивірусного імунітету. Імунітет за мікозів. Імунодефіцити та їх класифікація. Імунотропні препарати</p>	
2	<p>Тема 1: Епізоотичний процес і його рушійні сили. Шляхи передачі патогенних мікроорганізмів. Індекс-випадок. Індекс-пацієнт. Векторне розповсюдження, пряма передача, передача патогенів через сапрофітну фазу. Контагіозність інфекційних хвороб. Індекс епізоотичної контагіозності. Вірулентність збудників інфекційних хвороб.</p> <p>Тема 2: Епізоотичний та природний осередок інфекційних захворювань Сапронози - типові представники природноосередкових інфекційних захворювань. Феномен некультивованих форм мікроорганізмів в епізоотології та природному осередку зокрема.</p> <p>Тема 3: Основи епізоотологічного аналізу. Методика вивчення епізоотичної ситуації в районі, області, державі Показники ефективності контролю прояву епізоотичного процесу. Рівень вакцинації (обробки) (РВ). Коефіцієнти зниження інтенсивності прояву епізоотичного процесу (КЗІ). Коефіцієнти зниження екстенсивності прояву епізоотичного процесу (КЗЕ). Оцінювання протиепізоотичної ефективності препаратів (вакцин). Коефіцієнт еквівалентності (КЕ). Оцінювання профілактичної ефективності препарату. Коефіцієнт попередження захворюваності (КПЗ). Коефіцієнт попередження розповсюдженості (КПР).</p> <p>Тема 5: Еволюція інфекційних хвороб Персистенція у бактерій. Некультивовані форми бактерій як еволюційний механізм пристосування. Регулони і стимулони бактерій. Трансмисивні генетичні детермінанти патогенності бактерій, речовини-покриви, компенсація інтенсивності метаболізму. Психрофільність патогенних мікроорганізмів. Еволюційні механізми "самозбереження" вірусів. Форми взаємодії вірусу з організмом господаря (недовготривала взаємодія, довготривала взаємодія, вірусна персистенція, латентна, хронічна, повільна інфекції). Механізми вірусної нерсистенції (дефектні або "ді" частки, інтеграція геномів, температурочутливі мутанти).</p>	5
3	<p>Тема 1: Ветеринарні імунобіологічні препарати. Принципи отримання та застосування імунобіологічних препаратів: вакцин, сироваток, імуноглобулінів, алергенів, діагностикумів, інтерферону, пробіотиків, біостимуляторів тощо. Профілактичні щеплення проти найпоширеніших інфекційних захворювань (сибірки, сказу, трихофітії, ін.)</p>	4
4	<p>Тема 2: Ветеринарна санітарія. Групи дезінфікуючих речовин, механізми їх дії, представники. Детергенти. Машини і установки для дезінфекції. Особливості дератизації окремих об'єктів. Визначення щільності заселення приміщень гризунами та розрахунок потреби в дератизаційних речовинах. Тема 3: Протиепізоотичні заходи у господарствах промислового типу</p>	8

	Метапрофілактика в інтенсивному тваринництві. Тема 4: Емерджентні та екзотичні інфекції Емерджентні інфекції тварин в Україні наприкінці ХХ століття. Тема 5: Ветеринарні аспекти охорони здоров'я Епідеміологічна систематика груп ризику під час зоонозів. Зоонози за міських умов. Розвиток сучасної концепції ветеринарної охорони здоров'я в місті. Проблеми освіти і спеціалізації	
Модуль 2		
5	Складання плану протиепізоотичних заходів	10
	Разом	30
Модуль 3 Інфекційні хвороби за видами тварин		
6	Тема: Інфекційні хвороби великої рогатої худоби	10
7	Тема: Інфекційні хвороби дрібної рогатої худоби	8
8	Тема : Хвороби свиней	10
9	Тема: Інфекційні хвороби коней	8
10	Тема: Факторні хвороби молодняка	8
11	Тема: Хвороби птахів	10
12	Тема Хвороби собак, котів і хутрових звірів	10
13	Тема: Інфекційні хвороби птиці риб і бджіл	6
	Разом	70

7. Методи навчання

При викладанні застосовуються словесні, практичні та наочні методи, з використанням прийомів індукції, дедукції, традукції, аналізу й синтезу:

1. **Словесні:** Лекції передбачають застосування пояснювально-демонстраційного методу, під час якого лектор словесно змальовує та пояснює програмний матеріал
2. **Наочні:** лектор наочно підкріплює сприйняття матеріалу схемами, фото - і відео - ілюстраціями.
3. **Практичні:** відпрацювання навичок постановки алергічної проби, проведення щеплень, розрахунки потреб у засобах для проведення протиепізоотичних заходів.

Методи навчання за характером логіки пізнання.

Аналітичний: Аналіз анамнестичних даних для встановлення попереднього діагнозу, аналіз захворюваності в динаміці для оцінки ефективності запроваджених профілактичних заходів, тощо.

Методи синтезу: розробка плану заходів по ліквідації захворювання, виходячи з даних епізоотологічного обстеження.

Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

Проблемний: для лабораторно-практичних занять користуємось методом постановки перед студентами проблемних завдань, розв'язуючи які, вони під керівництвом викладача активно засвоюють нові знання.

Частково-пошуковий метод включає студентів у пошук шляхів, прийомів і засобів розв'язання пізнавального завдання. Викладач керує ходом пошукової мисленнєвої діяльності студентів з використанням системи логічно вмотивованих запитань; стимулює і схвалює пізнавальну діяльність студентів у процесі розв'язання навчальних завдань; аналізує успіхи і помилки, труднощі.

Активні методи навчання

- заняття на виробництві; навчання, побудоване на імітації майбутньої професійної діяльності, використання навчальних та контролюючих тестів, ситуаційні вправи, командні змагання, вікторини.

Інтерактивні технології навчання

- використання мультимедійних технологій та програм для онлайн спілкування, в т.ч. Zoom, Moodle, Kahoot.it, Viber, WeChat,

8. Методи оцінювання

Критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються на першому занятті та розміщені в першому розвороті друкованого робочого зошита. Оцінювання застосовується до всіх студентів послідовно і справедливо відповідно до встановленої процедури. Тим, хто не задоволений результатом, надається можливість покращити його шляхом перездачі.

При вивченні епізоотології методами оцінювання є:

сумативне

- оцінка рівня знань, продемонстрованого в усних відповідях, та активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;
- виконання аналітично-розрахункових завдань ;
- результати комп'ютерного тестування;
- письмові відповіді контрольних робіт по темам самостійної роботи;

формативне

- оцінка рівня вмінь в рольовій грі по розгляду конкретних епізоотичних ситуацій, надання інструкцій, як покращити діяльність
- використання експрес-тестів для самооцінки знань,
- використання ситуаційних вправ з наступною оцінкою самими учасниками,
- постійний зворотній зв'язок зі студентами, аналіз поточних успіхів

9. Розподіл балів, які отримують студенти 5 семестр

Поточне тестування та самостійна робота																		
Модуль 1 – 30+10 балів																		
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3				Змістовий модуль 4					
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	T 13	T 14	T 15	T 16	T 17	T 18	T 19
Комп'ютерне тестування (0-10) усне опитування (0-10), ведення робочого зошиту (0-10), письмова робота по СРС (0-10)																		

Поточне тестування та самостійна робота												Разом за модулі та СРС	Атестація	Сума
Модуль 2 – 40+5 балів														
Зм. модуль 5				Зм. модуль 6			Зм. м 7	Зм.м 8	Зм. м 9	Зм. м 10				
T 20	T 21	T 22	T 23	T 24	T 25	T 26	T 27	T28	T29	T30				
Комп'ютерне тестування (0-10) усне опитування (0-10), виконання ролі в ситуаційних вправах (0-10), складання плану ПЕЗ за індивідуальним завданням (0-10), письмова робота по СРС (0-5)												85 (70+15)	15	100

6 семестр

Поточне тестування Модуль 3						Ра	зо	м	ма	ате	ста	пі	дс	Су	ма
--------------------------------	--	--	--	--	--	----	----	---	----	-----	-----	----	----	----	----

Зм.м. 1		Зм.м. 2	Зм.м. 3		Зм.м. 4		Зм.м. 5	Зм.м. 6				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9				
Комп'ютерне тестування (0-10) усне опитування (0-10), виконання ролі в ситуаційних вправах (0-10), складання плану ПЕЗ за індивідуальним завданням (0-10), письмова робота по СРС (0-5)									40 + 15	15	30	100

За виконання курсової роботи

Текстова частина	Ілюстративна частина (додатки)	Захист роботи	Сума
до 55 балів	до 25 балів	до 20 балів	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І., Байдевятов Ю.А. Робочий зошит для лабораторно-практичних занять та самостійної роботи з дисц., „Епізоотологія та інфекційні хвороби”, розд. “Загальна епізоотологія” (30 год.). Суми, 2018 – 46 с.
2. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І., Байдевятов Ю.А. Методичні вказівки до виконання програми навчально-клінічної практики з епізоотології” - методичні рекомендації для студентів 4 курсу факультету ветеринарної медицини. Суми 2013 – 32 стор.
3. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. „Ветеринарні імунобіологічні препарати”, методичні рекомендації для студентів факультету ветеринарної медицини. Суми 2007– 40 с.
4. Ребенко Г.І., Фотін А.І. Організація та проведення протиепізоотичних заходів, оформлення документації на них. Методичні рекомендації для студентів факультету ветеринарної медицини, Суми, 2008 – 28 с.
5. Ребенко Г.І., Фотін А.І. Методика проведення епізоотологічного обстеження, порядок ведення журналів обліку епізоотичного стану та складання епізоотичних карт.» Суми 2008 – 27с.
6. Зон Г. А. Патологоанатомічний розтин тварин / Г. А. Зон, М. В. Скрипка, Л. Б. Івановська. ; під ред. Г.А. Зона. – Донецьк : ПП Глазунов Р.О., 2009. – 189 с.
7. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. Методичні рекомендації „Алергічні діагностичні проби. Організація й техніка проведення алергічних досліджень”, Суми 2008 – 24 с.
8. Ребенко Г.І., Гурова Т.В., Вершняк Т. В. Методичні рекомендації «Санітарна загроза гризунів та заходи боротьби з ними.» — Суми, 2010 – 48с.

9. Ребенко Г.І. Навчальний посібник «Словник термінів загальної епізоотології» — Суми, 2010 – 115с.
10. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. Методичні рекомендації «Профілактика факторних хвороб тварин» — Суми, 2010 – 23 с.
11. Ребенко Г.І., Гурова Т.В., Вершняк Т. В. Методичні рекомендації «Біологічні відходи та способи їх знезараження.» - Суми, 2011 - 34 с.
12. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І., Методичні рекомендації «Емерджентні та екзотичні інфекції.» - Суми, 2011 - 16 с.
13. Ребенко Г.І. Природно-осередкові інфекційні хвороби. Навчальний посібник. – Суми, 2012 – 52 с.
14. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. Антимікробна терапія при інфекційних захворюваннях тварин. Навчальний посібник. - Суми, 2013 рік - 50 с.
15. Ребенко Г.І., Байдевяттов Ю.А. Епізоотологія. Пробиотики та біотерапія. Методичні вказівки /Суми, 2014 рік, 28 с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Загальна епізоотологія. Ярчук Б.М., Вербицький П.І., Литвин В.П., та ін. Біла Церква, 2002 - 656 с.
2. Спеціальна епізоотологія. Каришева А.Ф. К.: "вища освіта", 2002. - 701с.
3. Факторні хвороби с/г тварин. В.П. Литвин, Л.В. Олійник, Л.С Корнієнко, Б.М.Ярчук. Біла Церква. 2002. - 368 с.
4. Інфекційні хвороби великої рогатої худоби. Кравців Р., Злонкевич Я., Корж Б., Олексюк І. Львів, - 2001. - 394с.
5. Інфекційні хвороби свиней. Кравців Р. Злонкевич Я. Львів, 1999. - 272с.
6. Хронічні інфекційні хвороби тварин / Л.С Корнієнко, В.О. Бусол, В.В. Недосеков, О.О. Кучерявенко, О.О. Кучерявенко, Л.М. Корнієнко; за ред. В.О. Бусола, Л.С. Корнієнка. – Біла Церква, 2009. – 288 с.
7. Сапронозні інфекційні хвороби тварин / Л.С. Корнієнко, В.В. Недосеков, В.О. Бусол, Л.М. Корнієнко, В.О. Ушкалов, А.М.; за ред. Л.С. Корнієнка, В.О. Бусола. – Біла Церква, 2009. – 307 с. (16,8 др.арк.)
8. Інфекційні хвороби тварин з везикулярним синдромом: Навчальний посібник / [Корнієнко Л.С., Бусол В.О., Недосеков В.В. та ін.]; за ред. Л.С. Корнієнка. – Біла Церква: Білоцерків. нац. аграр. у-т, 2011.– 272 с.
9. Інфекційні хвороби птахів / Л.С. Корнієнко, Л.І. Наливайко, В.В. Недосеков, Л.А. Дудников, В.О. Ушкалов, Б.М. Ярчук, Л.М. Корнієнко; За ред. Л.С. Корнієнка. – Грінь Д.С., 2012. – 528 с. (31,5 др. арк.)
10. Корнієнко Л.М. Планування ветеринарних заходів: навч. посіб., 2-ге вид., доп. і перероб. / Л.М. Корнієнко, Л.С. Корнієнко, Б.М. Ярчук; За ред. Л.М. Корнієнко. – ТОВ «Білоцерківдрук»: Біла Церква, 2016. – 364 с.
11. Практикум із загальної епізоотології / Л.С. Корнієнко, Б.М. Ярчук, Р.В. Тирсін та ін. – Біла Церква, 2017. – 380 с.

Допоміжна

1. Вербицький П.І., Достоевський П.П., Бусол В.О. та ін. Довідник лікаря ветеринарної медицини. - К.: Урожай, 2004.- 1280 с.
2. Інфекційні хвороби тварин / Б.Ф. Бессарабов, А.А., Є.С. Воронін та ін; Під ред. А.А. Сидорчука. - М.: Колос, 2007. - 671 с

Інформаційні ресурси

Сторінка Департаменту безпечності харчових продуктів та ветеринарії:

http://www.consumer.gov.ua/ContentPages/Pro_Departament/51/

Сайт МЕБ : <http://www.oie.int/>

Сайт Держпродспоживслужби <http://www.consumer.gov.ua>

Контактна адреса викладача: rebenkogi@ukr.net